

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
PALÁNKA, Bátor Gromon Dezső-utca 14 sz
 Megjelenik minden vasárnap reggel.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Csernicsek Imre
 Szerkeszti Rothschild Zsigmond

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . . . 6— K
 Fél évre . . . . . 3— 4 K
 Amerikába egész évre . . . . . 8— K
 Nyilttér sora 30 fillér.

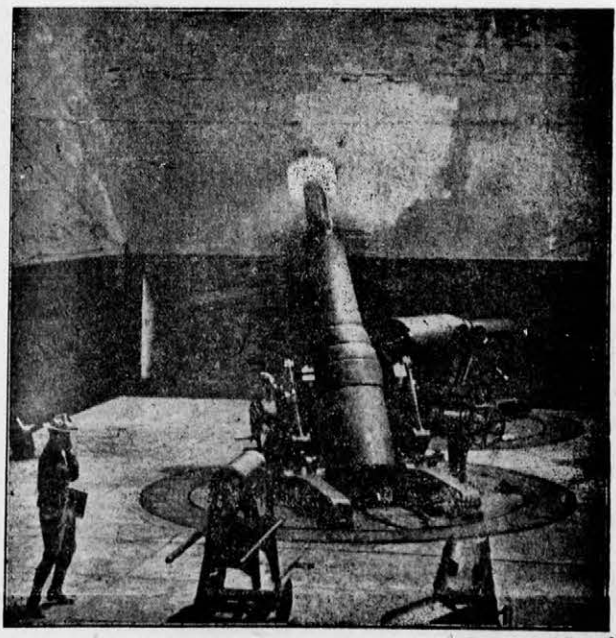

A felszabadított Csernoviczban.
PAPP alezredes a Csernoviczot
 felszabadító sereg
 parancsnoka.

A mi zászlónk a csernoviczi
 városházán

Az ágyú elsütéskor

A rokkantakért.

A hősköltevények korát éljük. Minden napnak megvan a maga eposza és korunk minden népe bámulattal csodálja a magyar nemzet hősfességét.

A jövő költőinek liráját a magyar vitézek dicsősége ihleti meg és mint most a római féltetenekről bíflázzuk a klasszikusokat, az elkövetkező korok generációi a mi katonáinkról zengő tanköltevényeket szavalnak majdán.

Az idő eltűntei élet-halál harcunk borzalmas tónusait. Symbolummá nemesülve, líris történelmi fényben fog ragyogni, időtlen időkgig.

Nekünk azonban, akik ezt a csodás történelmet csináljuk, a büszke öntudat eszmei gyönyörűségén kívül a valóság minden gyötrelmét is el kell szenvedni úgy, ahogy azt a háboru reánk zudítja.

A diadalének akkordjaiba disszonáns hangok is vegyülnek. A sebesültek jajgatnak. Az özvegyek zokognak. A rokkantak panaszkodnak.

A vért beissza a szomjas föld, a nyomort és szenvedést azonban nekünk kell megszüntetnünk.

A kultura két szervezetet adott az emberiségnek, hogy az élet terhét a közösség erőgyesítésével megoszthassa. Az állam és a társadalom szervezetét. Erre a két szervezetre szakad minden problema, a melyet a háboru felidéz. Ennek a két szervezetnek kell minden kérdést megoldani, minden zavaró motívumot érendezni. Az állam szervezetét most még az állam létének megvédelmezése foglalja el de a társadalmi szervezet már megkezdette a bonyodalmakat elrendező munkáját.

Az államért, és a társadalom jövőjét ez idő szerint a legsúlyosabban terheii a rokkant-ügy. Azoknak a hősöknek a dolga, akik a hazáért, az államért, a társadalomért küzdve, megrokkantak munkaképtelenné lettek.

Az **Augusztalapot**, amely **Augusztalapot** királyi hercegasszony fővédőségével és **Lónyay Sándor** igazgatásával a magyar társadalmat a háboru terheinek könnyű elviselésére szervezi, kezébe vette a rokkantak ügyének intézését és országos rokkant alapot létesít.

A nagy cél felé május elsején teszi meg az első lépést. Budapesten május elsején **füsttelen-napot** rendez. Új ötlet, érdekes és a nagy idők szelleme: az áldozatkészség és önmegadóztatás érvényesül benne.

Az Augusztalapot azzal a kéréssel fordul a közönséghez, hogy ezen a napon ne dohányozzék, hanem azt az összeget, amelyet naponta dohányzásra költ, adja a rokkant alapnak. Aki pedig egy napra sem tud lemondani szenvedelméről, dohányozzék, de a rokkantakért. Fizessen füst-adót. Az Augusztalapot 20, 50 filléres, 1, 2, 5 és 10 kororás füst-adó passe partout bocsájt ki erre a célra.

Május elseje eddig a tavasz örömepe és a szocialdemokraták agitációs napja

volt. Alakuljon minden városban — nálunk is — bizottság, amely a rokkant-alap javára rendezzen egy füsttelen napot. Hatóságaink lépjenek érintkezésbe az Augusztalappal a mozgalom egyöntetűsége érdekében.

A rokkantak ügye országos ügy. A mozgalomnak országos jellegűnek kell lenni.

HIREK.

Halálozás Klein Adolf, a Magyar-Francia biztosító társaság utazó tisztviselője e hó 2-án rövid szenvedés után Zomborban elhunyt. (Minden külön értesítés helyett.)

A szabadkai 6 honvédyalagezred tisztikara gyászapon tudatja, hogy bajtársuk, Heimann János főhadnagy, március 21-én a magyar föld hősi védelme közben elesett. Első sérüléséből alig felgyógyulva, sietett a Kárpátokba, hogy résztvegyen a magyar nemzet heroikus küzdelmében.

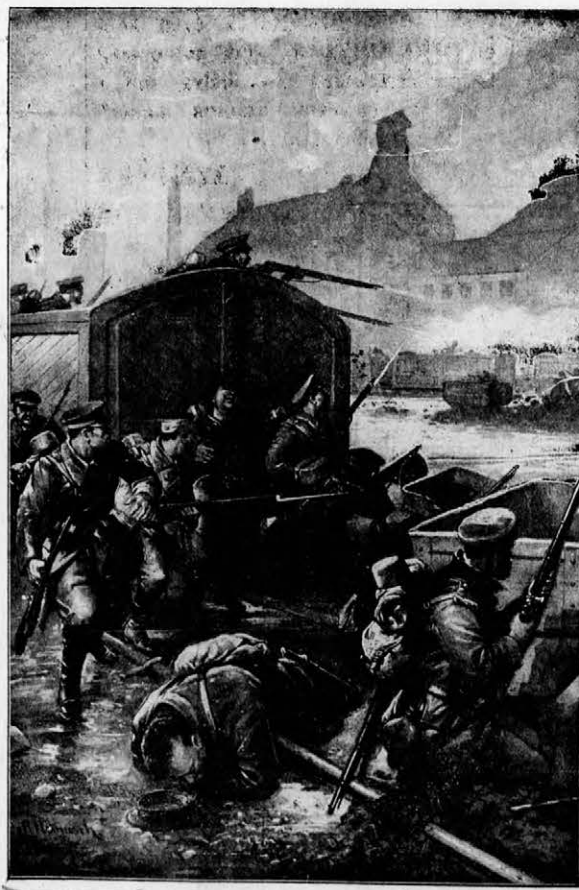
A hadikölcsönkötvények végleges darabjainak kiadása. A végleges hadikölcsönkötvények kiszolgáltatása e hó eleje óta folyamatban van. A pénzügyminiszter különös súlyt helyez arra, hogy az aláírók a folyó hó végéig a szelvényekkel ellátott végleges kötvények birtokában legyenek és minden intézkedést megtett arra nézve hogy ez be is következék. Es habár a kötvények

kiadása az aláírási helyekre a jegyzések rendkívül nagy számánál fogva igen nagy munkát ró, előreláthatólag rövid időn belül az összes ideiglenes elismervények ki fognak végleges kötvényekre cseréltetni úgy hogy az aláírók a május hó elsején lejáró szelvényeket kellő időben be fogják vált-hatni.

Az egész világon az összes népeknél és nemzeteknél el van terjedve 23 év óta a Kathreiner-féle Kneipp malátakávé.

A Kathreiner millió és millió szialának mindennapos reggeli és oszsonn itala.

Kell-e ékeesebben szólni bizonyíték ezen legleibb kávépótszer és pótkávé jóssága, zamata és olcsósága mellett?

Harcok Orosz-Lengyelországban.

Orosz gyalogsok védenek egy lengyel pályaudvart, vasúti kocikkal fedezve, ami diadalmasan előnyomuló csapataink ellen, de hasztalan, mert csapataink elfoglalják a pályaudvart és elűzik az oroszokat.

Magyarok nagyaszonnya . . . segits minket. Ez a fohász kél minden magyar ajkon most, az 1914—15 évben dúló világháború rettenes hánytorgatásai közben. És ezt, ezt a régi magyar fohászt örökölte meg Lukács Lajos neves szobrász művész egy másik arasz nagysága, domborműví egy másfél amely kis helyre művészi elrendezésben állított be két katonát, a mint feltűzött szurony markolatán, összekulcsolt kézzel, áhitatosan fordulnak a középen lévő szűz anyához és a kis Jézushoz, — régi magyar hitünk, bátorságunk és honszerelmünk jelképe gyanánt. Az örök magyar dicsőség e remek emléket most sokszorosítja, hogy olcsón jusson e különben is megindítóan kedves szobadiszhez a közönség. Előjegyzéseket elfogad a szobrásművész : I., Várkertbazár.

Tisza István bírtoka víz alatt. Nagyváradról írják: A bihari gyönyörű hajdu vidéken valóságos oceán borul a friss vetések fölé. Messze határokon, az apró magyar faluk alatt, nyárfasoros országutak mentén csillog a rengeteg víz. A Körös kicsapott a medréből s az ár harsogva öntött végig mindent a békési határig. A geszti földesurra épp úgy rászakadt a csapás, mint a szegény zsadányi parasztra, azzal a kis különbséggel, hogy a geszti földesurnak, Tisza István grófnak kerek 1300 katasztrális hold területen bujt víz alá a televény földje. Gyantétól Sárkereszturig vízben áll a Tiszák bírtoka s csak a költés védí a békési gazdákat. Kereszturon kinyitják a zsilipeket s Békésben nem terem gabona. Töpler geszti kasznár, Tisza István kedves, hű embere jelentést tett a kegyelmes urnak:

— Sarkadkereszturnál az állomás mellett álltörte a Körös a gátat. Több mint ezer hold földünk víz alá került.

Tisza István tudomásul vette a jelentést s a híres, gondos gazda, aki más időkben talán rohanvást rohant vo'na haza Gesztre, nem is felelt a tisztartójának. Töpler uram pedig szaladt a sürgönyhivatalba:

— Embermagasságban áll ezerháromszáz katasztrális holdon a víz. Méltóztassék megengedni, hogy a zsilipeket megnyisuk.

És jött a lakónikus válasz:

— A zsilipekhez ne nyujanak. Ne nyujanak. Igen ám, de ezen a ropant területen egy szem buza az kevés, de egy szem buza sem terem. Meg is tegegtafáta a kegyelmes urnak nyomban: Nem aratunk. A mire Tisza megint csak kurtán-fücsán felelt: Nem baj. Há nem aratunk. A víz meg majd, a hogy jött, úgy el is takarodk. Töpler kétségbeesetten sietett fel Budára; óriási a veszedelem, meg kell menteni a földet. A kegyelmes pedig szomoruan nézett maga elé s halkán mondta:

— Nem baj. Töpler ur. Inkább nekünk ne legyen. De ha a vizet leeresztjük, ködüssá lenne ezer békési paraszt Hajjuk eszé, majd terem Radványban . . .

Steckenpferd

liliumtejszappan

Bergmann & Co. Teschen a. Elbe. előzetesen használt szappanok kivételével és nélkülözhetetlen szűz arc és bőrápolásra, mint számtalan elismerő levéllel bizonyíthatunk. Gyógyításként, drogériákban, illatszerek és fodrász üzletekben 1 koronáért kapható. Szintúgy páratlan hatáson női kézfőpolószer a Bergmann „Manera” liliumkrémje, mely tubusokban 80 fillérért mindenütt kapható.

RÉZGÁLICZ

az országban alig kapható, am' pedig van, az megfi ethetetlen drága. Minden szőlősgazdának saját érdeke tehát, hogy a peronoszpóra, vététi, lisztharmat s minden más növényi betegség ellen a legbiztosabban védekezzen. Felhivom a tisztelt szőlősgazdákat, hogy biztos védekezés céljából szőlőiket, gyümölcsfáikat kékkő

HELYETT

KIZÁRÓLAG

az általam készített, hatóságilag engedélyezett, az iparkamaránál védjegyzett és Dr. Molnár Nándor ur nyil. vegyvizsgáló állomásí fővegyésze által összeállított és vegelemzett, későbbi tapasztalatok alapján javított

„PERMETIN”

szőlő és fapernetező anyaggal permetezze!

A „PERMETIN” 5 éven át a legnagyobb sikerrel lett az ország minden részében kipróbálva, mit a hozzám beérkezett számos dicséző levél legjobban igazol.

100 liter 1 százalékos oldathoz 75 filléres doboz elegendő

Kapható 30 fill., 75 fill., 1 K 50 fill. és 3 koronás eredeti dobozokban utasítással, vagy kilónként 6 koronáért mely 5 Hekto 2 százalékos oldathoz elég. Gazdáknak próbacsomag 500 liter 2 százalékos oldathoz eredeti dobozokban 7 korona, szabadon 6 korona. 1 eredeti postadoboz 20 Hekto vízhez franko 24 korona. Reklámok és plakátok bármily nyelven mellékelve.

Szétküldi: **Daráss Aladár**
Permentingyár. Városi iroda:
BUDAPEST, IX. Ferencz-körút 22. sz.
Mérgegmentes! Vízben azonnal oldódik!

Figyelem! Tessék a névre és védjegyre vigyázni, mert újabban a kékkő híányt lekiismeretlen egyének kihasználják és a Permentinhez hasonló nevű, külföldi készítmények létező szőlészeti és borászati intézetek véleményére hivatkozva, silány, sőt ártalmas anyagokat hoznak forgalomba!

5 fillérbe kerül
egy levelezőlap mellyel 4000 ábrát tartalmazó főárjegyzékem díjtalan ábramentes beküldését kérheti.
Első örágyár
Hanns Kon'ad
cs. és kir. adv. szá 110
Brux No. 1195. (Böhmen)
Nikkel ankeróra K 3.80, jobb 4.20. Régiórát fém. rem. óra K 4.80. Svájci anker szerkezettel K 5. Háborus emlékóra K 5.50, Rádium zseborára K 8.40 ébresztővel K 24.50, Nikkel ébresztő K 2.90. Falióra K 3.40 Minden óráért 3 év írásbeli jótállás. Szállítás utánvétellel, Kockázat nincs. Kicséréles megengedve, vagy a pénz vissza.

A fűdőgyógyintézetekben

„SIROLIN” Roche

in Davos, Arosa, Meran, Arco sfb. ben a

mint rég bevált szer államban van használatban. Jzletes, érvéggyer jésztő és különös Aránylag rövid idő alatt enyhíti és megszünteti jó hatást gyakorol a köztérzésre. a legfőbb szerek beteg ségét. Eredeti csomagolásban 4-100 ért kapható minden gyógyintézetben.

ROZSA

GYÖNYÖRÜ
MAGASTÖRZSEKET LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁLLÍTANAK
FISCHER és TÁRSAI
KISKOLÁK ÉS SZŐLŐLTIVÁNYTELEPEK NAGYENYED.

Készlet 20.000 ábrát

Utllessünk burgonyát a háboru idején!

Burgonya a háztartás fentartására okvetlen szükséges, mely ép oly nélkülözhetetlen mint a mindennapi kenyér. Termeljünk a legkisebb területen is e nehéz időben burgonyát!

Ajánlom a következő, éveken át bevált elitburgonyákat fajazonos jól válogatott vetőgumokban:

Fajazonos elsőrendű burgonyafajok.

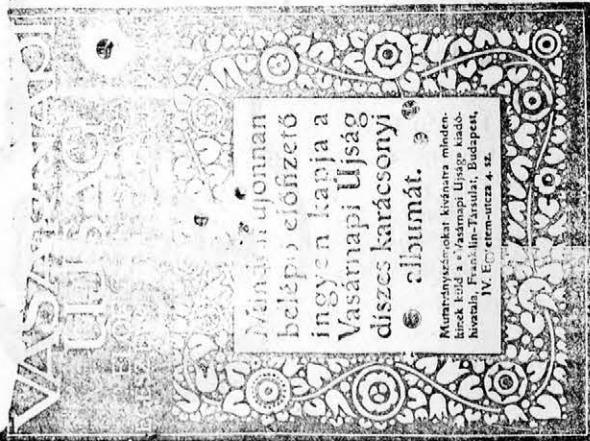
Early Vermont. A valódi korai finom rozsburgonya. Ize kiváló finom és főföldmúl minden más fajtát ...
Valódi kórai kifli burgonya. A legkedveltebb salátá burgonya kiváló finom
Charles Dewning. Igen bőtermő fehér lisztes piaci burgonya ...
Duke of York. Korai igen jó fehérhúsú faj ...
Eldorado. Kiváló finom ismert sárgásfehér faj
Earlist White Kidney. A bőtermő korai fehér veseburgonya
Early Albino. Kiváló finomizú, fehér, korai
Imperator Rendkívül bőtermő. Elsőrangú asztali és gazdasági burgonya
Császárkorona (Earli Puritan.) Igen szép, korai fehér, kellemes ízű asztali
Pechover. Igen bőtermést szolgáltató, ovális, fehérhúsú piaci faj
Pannonia Kiváló, igen tartós, sárgahúsú kesői faj
Professor Wohltmann Vöröshéjú, sárgásfehérhúsú kitünő faj
Kilencvenzsores. Korai hosszukás, tisztafehér, igen jó faj
Északi csillag. Igen ellenállóképes, betegségekeltől ritkán ellepott faj
Rajnai aranyburgonya. Aransárgahúsú csemegeburgonya. Elitfaj
The Factor. Egyike a legbőtermőbb és legjobb fehér fajoknak
Hóphehely. Egyike a legfinomabb fehér csemegefajoknak
Dladal. Igen korai, roppant bőtermő elitfaj
The Sirdar. Későn érő, tartós, igen bőtermő gazdasági faj
Veitch's Improved. A legkorábban érő, sárgahúsú, igen finom asztali burgo.
White Hebron. Középkorai, igen hálás tisztafehér lisztes asztali faj

1 postacso- mag csoma- golással együtt bér- mentve	100 kg. bér- mentenül csomagolá- son kívül
Korona	
3.-	26.-
4.-	32.-
3.-	26.-
3.-	28.-
4.-	30.-
4.-	30.-
3.-	28.-
4.-	30.-
3.-	26.-
3.-	28.-
4.-	30.-
4.-	30.-
3.-	26.-
4.-	32.-
4.-	32.-
4.-	30.-
3.-	26.-
4.-	30.-
3.-	26.-
4.-	30.-

A szétkülűdés készpénzfizetés vagy utánvétel mellett történik

Póstaküldemények bármely időben fagymentes csomagolásban szállíthatók, vasuti küldemények pedig csak fagymentes időben. Megrendeléseket minél előbb kérek, amíg a készlet tart.

Mühle Arpád, udvari szállító **Temesvár.**
 kertési telep

Horgony-thymol-kenőcs.
 Könnyebb sérüléseknél, nyitott és égési sebeknél. Adag: kor. — 80.

Horgony-Liniment. Capsici compos.
 a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
 Fájdalommentes bedörzsölés hullásoknál, rheumáknál, köszvényknél stb.
 Üvege: kor. — 80, 140, 2.—.

Horgony-vas-albuminat-festvény.
 Vérszegénységnek és sápkórknál.
 Üvege: kor. 140.

Kapható a legközelebbi gyógyszerárteráznál vagy közvetlenül beszerzésre.
 Dr. Richter „Az arany orozslásház”, címzett, gyógyszerárteráznál, Prága I, Elisabethstrasse 5.

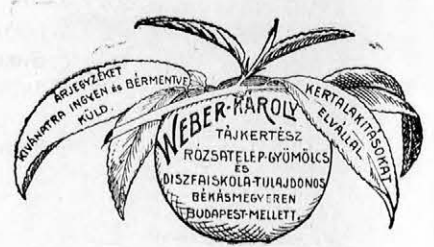
Eladó gyümölcs és rózsafák

Alma, körte, birs, naspolya, cseresznye, meggy, kajszli- és őszibarack, Mandula, ringó- és beszteczsei szilva, igen szép erős példányok, magas, féltőlts és piramis alakban 100 drb 40-70 ler Bokor- és futórózsák legjobb fajtákban 100 drb 40-50 korona Gyümölcs-csemetékből igen nagy készlet, u. m. alma, körte, birs, Prunus Maha'eb, Prunus Mirabolán, sárga- és őszibarack 1000 darab 12-30 kor.ig. Megrendelhető még Hársfa nagylevelű, Gömb- és Piramisakac, Tuja Kompakta és Piramidális és Fenyőfák Ezekből is nagy készlet és olcsó. — Név- és árjegyzéket bérmentve küldök.

Szabó L. Iván kertészete
Újszeged, Főfasor 35.

lehet beszerezni
 kifüggesztéses minőségű
NAGYENYED = en
 Alsófehérm.
 Gyümölcsfaanyagokat
 Gyümölcs és Sétányfákat
 Sima gyökeres és oltott
SZŐLŐVESSZŐKET.
 Árjegyzéket ingyen küldünk

FISCHER és Tszai
 faiskolák és szőlőoltványtelepek
 Tulajdonosok: ifj. AMBROSI M. és Fischer L. örököszei.

A Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelep tulajdonosa:

CASPARI FR. 3 millió gyökeres fásoltványnt
 10 „ amerikai alanyvesszőt.
 MEDGYES, Nagyküküllő megye, ajánl: 2 „ amerik. és hazai gyökerest.
 Csak sajáttermésű, feltétlen fajtisztá, szép anyagot leszállított áron. Képes árjegyzék ingyen!